

graserede, hvilket bebyrder de Studerende og i Virkeligheden kun er en ligefrem Tidsspilde ved Siden af at være et Slags Tortur. Saa gaar jeg over til en Ting, som jeg vil sige har Betydning for de Studerende overhovedet, nemlig Examinatorierne og Skriveøvelserne. At de have en opdragende Betydning for de Studerende, erkjender jeg, ligesom ogsaa, at de ere nyttige for de Studerende, hvad jeg paa ingen Maade kan erkjende, at det Andet er. Men med Hensyn til dem gjælder det i høi Grad, at de finde Sted i et overordentlig ringe Omfang. Jeg vil dog sige, at dette ikke gjælder for en enkelt Professorens Bedkommende, nemlig for den Professorens, der har den første Civilret ved Universitetet, han er den første, der med Kraft har taget fat paa at holde Examinatorier, der ere til Fordeel for de Studerende, og jeg har hørt, at det Samme skal være Tilfældet med en anden Professor, der har Dele af Formueretten. Ellers veed jeg, da jeg paa Grund af, at jeg ikke havde Raad til Andet, har læst uden Manuduktør og derfor har maattet besøge alle de Examinatorier, der i 4 Aar holdtes paa Universitetet, at naaget det er forefaldet i Loven, at alle Sag i Løbet af to Aar skulle være gennemgaaede, sit vi ikke mere end $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ af den samlede Stoffmasse gennemgaaet. Det er det virkelige Forhold, og det lader sig dokumentere. Og det forekommer mig ikke, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) havde Grund til at falde hen i Sorg og jørgmødige Betyrninger over, at Examenkommissionerne vilde føre ud i Manuduktion, thi at denne Indretning kunde føre mere ud i Manuduktion, end Tilfældet allerede er, tror jeg ikke lader sig gjøre, selv om vi sit helt rene Examenkommissioner. Forholdet er nemlig for de allerfleste Studerendes Bedkommende det, at de i Virkeligheden slet ikke komme paa Universitetet undtagen til et Par Skriveøvelser. De Lovbestaaede Forelæsninger erhverve de sig ved en Slags from Svig, idet de komme ved Sæsonens Begyndelse og Slutning og skrive sig paa en Seddel. Ellers forjømmes de systematisk helt igjennem. Ja, nogle drive det saa vidt, at de sige til en god Ven: Kan Du ikke passe paa at faae mig skreven paa, naar Listen gaar rundt? Og den gode Ven er i Reglen meget venstabelig i saa Henseende, saa at Forholdet altsaa ordnes paa denne Maade. I Virkeligheden benyttes den Undervisning, der bydes, i overordentlig ringe Grad, og den er for en stor Del Bedkommende heller ikke anlagt saaledes, at den kan komme de Studerende til Nytte.

Jeg kan meget vel se, at den juridiske Professor kan gjøre Nytte ved at skrive store og betydningsfulde Bøger, og at han kan fremme Videnskaben ved andet nyttigt Arbejde, som er al Respekt værd. Men at der skulde være nogen Nytte ved at holde Diktatorforelæsninger, overgaar min Forstand. Og jeg vil sige, at den førstnævnte Del af Professorens Virksomhed, det nyttige Arbejde, spiller en altfor stor Rolle i Forhold til det Arbejde, der skulde gjøres for de Studerende ved Examinatorier og Skriveøvelser, saa at Universitetet skaffede dem virkelig juridisk Dannelse og i egentlig Forstand blev en Værestanstalt for dem. Jeg skal i denne Sammenhæng henlede Opmærksomheden paa en Ting, som jeg tror, er vigtig, og det er, at ved det juridiske Fakultet er Afstanden mellem de Studerende og Professorene langt større end ved noget andet Fakultet. Jeg veed ikke, hvorfra dette skriver sig. Maa ske kommer det af, at Theologerne ved deres Fakultet kunne samle sig om Sjælens Anliggender og Lægerne ved deres Fakultet kunne samle sig om Legemets, medens man hos Suristerne har Interesse for mere udadgaaende Sager, som ikke egne sig til at samle de Folk, der skulle lære, med dem, der skulle læres. Det har maa ske altid været saaledes, saa at Tilstanden ikke falder de nuværende Lærere til Last, men at Tilstanden er saadan, er det virkelige Forhold. Jeg gaar nu over til Lærebøgerne og skal tillade mig at sige et Par Ord om dem. Jeg vil da sige, at det forekommer mig ikke, at man kan komme fra, at de for den største Del ere saa upraktisk indrettede, som det vel er menneskelig muligt. Der eksisterer her efter min Opfattelse brugbare Lærebøger i egentlig Forstand og Læremethode for den første Del af Civilrettens Bedkommende og for en Del af Obligationsretten, men for alle de andre Sag forekommer det mig, at Bøgerne ere affattede saa vidtløftigt og saa indviklet, at de Studerende i Virkeligheden have den yderste Bønselighed med at komme over Studiet og faae det lært, som de skulle. Jeg tror ogsaa, at Sagen for de fleste Studenters Bedkommende er den, at Stoffet som Helhed ikke bliver lært. Det gjælder nemlig for de Dygtigstes Bedkommende, at de efterhaanden lære at hjælpe sig til Rette i Stoffet, saa at de skrive de Ting, som de enten selv synes, det kommer an paa, eller som Manuduktøren siger, det gjælder om, i Klæden og saa tilegne sig disse Randbemærkninger for dermed at kunne gaa til Examen. Dette er Forholdet for de Flestes Bedkommende, og derved erhverver man sig nogenlunde Klarhed over Grundsætningerne. Det blev sagt af det ærede Medlem for